



LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Digiomnibus: Komission ehdotukset yksinkertaistaa tekoäly- ja digitaalialan sääntelyä

Avoin keskustelutilaisuus sidosryhmille

26.11.2025



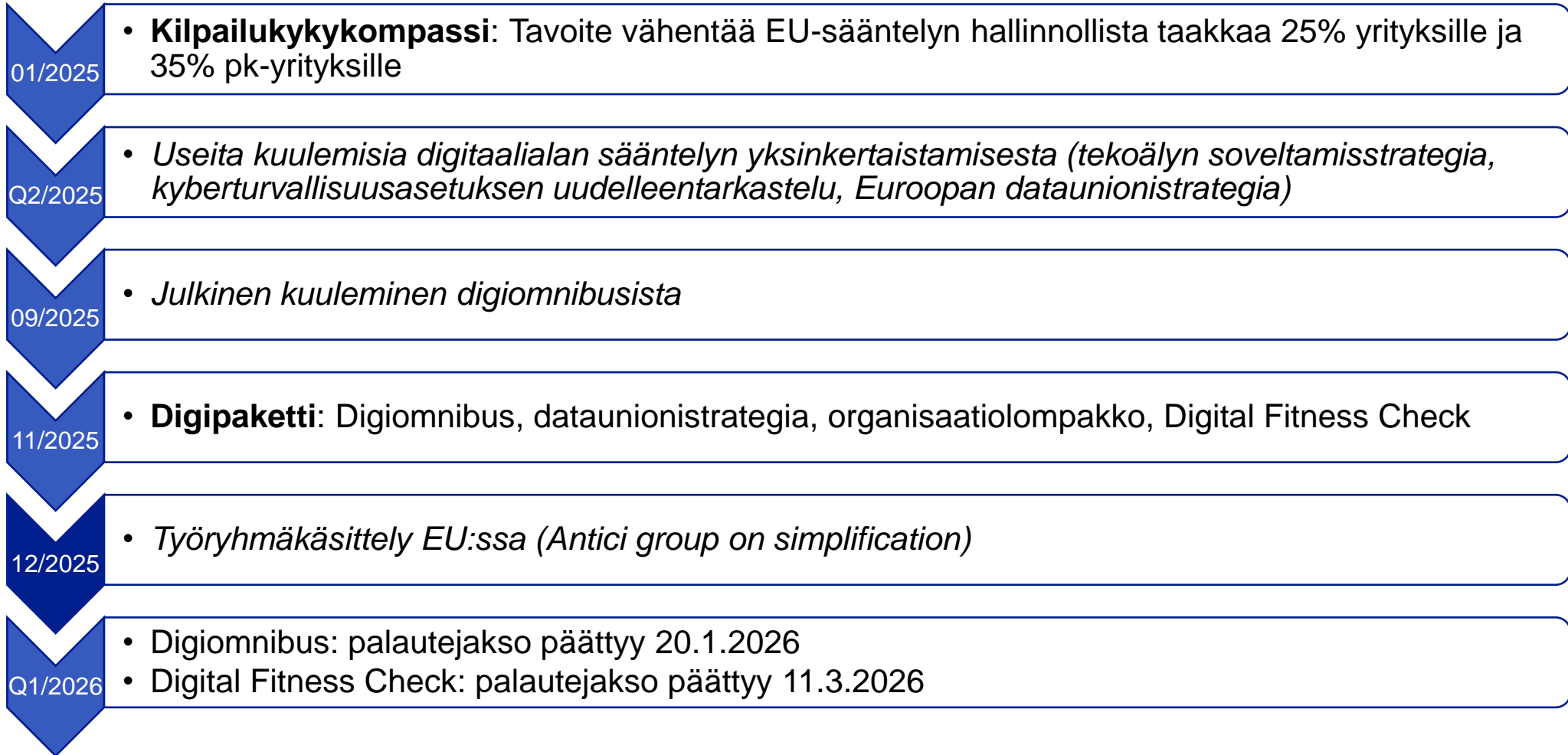
Aamun ohjelma

**Komission
ehdotusten sisältö
yksinkertaistaa
tekoäly- ja
digitaalialan sääntelyä
pähkinäkuoressa**

**Valtioneuvoston
ensihuomiot
komission
ehdotuksista**

Avointa keskustelua

Komission ehdotusten tausta



Data-asetus

- Yrityssalaisuuksien suojaa nostettaisiin
- B2G-tietopyynnöt rajattaisiin julkisiin hätätilanteisiin
- Räättälöityjen datankäsittelypalveluiden velvoitteita kevennettäisiin
- Artiklat älysovimuksista kumottaisiin
- Datavälityspalveluiden ja data-altruismiorganisaatioiden sääntelyä kevennettäisiin
- Pk-yritysten velvoitteita laajennettaisiin SMC-yrityksiin

Kumottavat datasäädökset

- Data-asetukseen sisällytettäisiin kolme kumottavaa säädöstä (avoimen datan direktiivi, datanhallinta-asetus, muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden asetus)
- Keskitetty infopiste datalokalisointivaatimuksista poistettaisiin
- Julkisen sektorin datan uudelleenkäytöstä voisi periä kohtuullisen tuoton
- Euroopan datainnovaatiolautakunta (EDIB) muuttuisi strategisemmaksi

+ P2B-asetus kumottaisiin

Tietosuoja

- Rekisterinpitäjien velvoitteita vähärisessä henkilötietojen käsittelyssä kevennettäisiin
- Henkilötietojen määritelmää muutettaisiin (anonymisointi, pseudonymisointi, tieteellinen tutkimus)
- Rekisterinpitäjän informointivelvoitetta kevennettäisiin
- (Erityisten) henkilötietojen käsittely tekoälyn koulutuksessa ja käytössä (oikeutettu etu vs rekisteröidyn suostus)
- Toimielinten tietosuoja-asetus

Evästeet

- Päätelaitteen tietojen käsittely siirrettäisiin osin ePrivacy-direktiivistä yleiseen tietosuoja-asetukseen
- Henkilötietojen osalta ei tarvittaisi käyttäjän suostumusta yleisömittaukseen ja palvelun turvallisuuden ylläpitämiseen tarkoitettujen tietojen käsittelyyn
- Suostumuksen voisi antaa automaattisesti ja koneluettavasti esimerkiksi verkkoselainten asetuksissa

Poikkeamaportointi

- Poikkeamaraportointi keskitettäisiin ENISA:n alaisuuteen perustettavaan ilmoituskanavaan (Single-Entry Point for Incident Reporting)
- NIS2, DORA, eIDAS, CER, GDPR

Tekoäly

- Aikatauluja venytettäisiin
- Tekoälyjärjestelmien ja arviointilaitosten velvoitteita kevennettäisiin
- Komission toimivalta kattaisi yleiskäyttöisiä tekoälyjärjestelmiä, jotka perustuvat saman tarjoajan yleiskäyttöiseen tekoälymalliin, tai jotka sisältävät erittäin suuriin verkkoalustoihin tai hakukoneisiin
- Pk-yritysten velvoitteita laajennettaisiin SMC-yrityksiin
- Erityisiä henkilötietoja voisi käsitellä vinoumien havaitsemiseksi ja korjaamiseksi

Komission digiomnibus-ehdotukset pähkinänkuoressa

Data, tietosuoja, kyberturvallisuus

- Datasäätelyä yhtenäistetään tuomalla kolme säädöstä osaksi data-asetusta
- Yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR)* selkeytetään mm. pseudonymisointiin ja tekoälyjärjestelmien kehittämiseen liittyen
- Evästesäätelyä uudistetaan keskittämällä osa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä osaksi GDPR:ää
- Keskitetty EU-poikkeamaraportointialusta, jonka kautta mahdollisuus ja velvollisuus ilmoituksille (ENISA perustaa)
- P2B-asetus kumotaan

Tekoäly

- Kohdennettuja muutoksia tekoälyasetukseen, muun muassa:
 - Suuririskisten AI-järjestelmien velvoitteita lykätään ja aikataulu kiinnitetään standardien ja ohjeiden valmistumiseen
 - Osa SME-lievennyksistä laajennetaan pieniin midcap-yrityksiin
 - EU-tekoälytoimiston toimivalta kasvaa yleiskäyttöisten tekoälymallien valvonnan kautta
 - Tekoälylukutaito siirtyy yrityksiltä komissiolle ja jäsenvaltioille



Ehdotus yhtenäistää datasääntelyä

Data-asetus (EU) 2023/2854

Datanhallinta-asetus (EU) 2022/868

Avoimen datan direktiivi (EU) 2019/1024

Asetus muiden kuin henkilötietojen vapaasta
liikkuvuudesta (EU) 2018/1807

Data-asetus: komission muutosehdotus

- **Luodaan yksi kehys julkisen sektorin datan uudelleenkäyttöön** tuomalla osaksi data-asetusta (EU) 2023/2854 kumottaviksi ehdotetut datanhallinta-asetus (EU) 2022/868, datan vapaata liikkuvuutta koskeva asetusta (EU) 2018/1807 ja avoimen datan direktiivi (EU) 2019/1024. Avoimen datan ja suojatun datan (liikesalaisuudet, tilastollinen salassapito, tekijänoikeudet, henkilötiedot) uudelleenkäytön säännöt tulevat data-asetuksen uuteen VIIc-lukuun.
- **Pääsyä julkisen sektorin datavarantoihin** helpotetaan laajentamalla pk-yrityksiä koskevia nykyisiä poikkeamia ja toimenpiteitä pieniin midcap-yrityksiin.
- **Erittäin suurten toimijoiden osalta** lisätään mahdollisuus asettaa erityisiä ehtoja julkisen sektorin datan uudelleenkäytölle sekä periä marginaalikustannuksia suurempia maksuja datan uudelleenkäytöstä (ei koske arvokkaita tietoaineistoja).
- **Data-asetuksen V luvun** nojalla ei voisi pyytää dataa julkisen sektorin elimen käyttöön enää muun poikkeuksellisen tarpeen perusteella (vain hätätilaan reagoimiseksi).
- **Euroopan datainnovaatiolautakunnalla** ei enää olisi lakisääteisiä alaryhmiä ja sen tehtävästä säädettäisiin nykyistä korkeammalla ja strategisella tasolla.

Data-asetus: komission muutosehdotus

- **Datan välityspalveluja** koskeva pakollinen ilmoitusmenettely muuttuisi vapaaehtoiseksi rekisteröintimenettelyksi. Kansalliset rekisterit korvattaisiin EU:n laajuisilla rekistereillä. Vaatimus pitää tiedonvälityspalvelut oikeudellisesti erillään muista yrityksen tarjoamista palveluista korvataan velvoitteella pitää palvelut toiminnallisesti erillään (uusi VIIa luku).
- **Data-altruismia** koskevaa sääntelyä kevennettäisiin vähentämällä raportointi- ja läpinäkyvyysvelvoitteita sekä poistamalla suunniteltu ”sääntökirja”.
- **Liikesalaisuuksien suoja** parannetaan lisäämällä data-asetukseen peruste kieltäytyä datan jakamisesta heikomman suojan ympäristössä EU:n ulkopuolella (Art. 4(8) ja 5(11)).
- **Datankäsittelypalveluihin** kohdistuvia velvoitteita tarkennetaan: ”räätälöidyt” palvelut sekä pk- ja pienten midcap-yritysten tarjoamat palvelut (12.9.2025) (Art. 31).
- **Älysopimuksia** koskeva sääntely kumotaan.



Kohdennetut muutokset tietosuojasääntelyyn

Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679 (GDPR)

EU-toimielinten tietosuoja-asetus (EU) 2018/1725 (EUDPR)

Tietosuoja: komission muutosehdotus

- **Kohdennettuja muutoksia, joiden tarkoitus ei ole muuttaa nykyistä tietosuojan tasoa.** Vastaavat muutokset sekä GDPR että EUDPR.
- Selvennettäisiin **anonymisointiin ja pseudonymisointiin** liittyvää sääntelyä
 - Henkilötiedon määritelmän selvennys EUT oikeuskäytännön mukaisesti (Art. 4):
 - Komissiolle voisi arvioida anonymisointia/pseudonymisointia koskevaa teknologiaa sekä laatia kriteeristöjä uudelleentunnistamisen arviointia varten (uusi Art. 41 a)
- Selvennettäisiin **tekoälyjärjestelmien kehittämiseen ja operointiin** liittyvää henkilötietojen käsittelyä
 - Selvennettäisiin käsittelyperusteita ja käsittelyn edellytyksiä (uusi Art. 88 c) ja
 - Säädetäisiin poikkeusperusteesta sekä suojatoimista erityisten henkilötietoryhmien käsittelylle (Art. 9)
- Kevennettäisiin ja yksinkertaistettaisiin **rekisterinpitäjien velvollisuuksia**
 - rekisteröidyn informointiin (Art. 12 ja 13), tietoturvaloukkausilmoituksiin (Art. 33) sekä vaikutustenarviointien tekemiseen liittyen (Art. 35).
- Selvennettäisiin **tieteelliseen tutkimukseen** liittyvää käsittelyä
 - uusi määritelmä (Art. 4), käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen täsmennys (Art. 5)



Ehdotus uudistaa evästesääntelyä

Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY
Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679

ePrivacy: komission muutosehdotus

- Komission tavoitteena on vähentää evästepannereiden määrää. Muutoksella pyritään vastaamaan niin käyttäjien kokemaan evästeväsymykseen kuin myös yritysten kokemaan hallinnolliseen taakkaan.
- Ehdotus:
 - *Luonnollisten henkilöiden päätelaitteen henkilötietojen* tallentamista ja käyttämistä säädettäisiin jatkossa GDPR:ssä.
 - Muilta osin ePrivacy-direktiivin 5(3) artikla soveltuisi jatkossakin.
 - Suostumus olisi edelleen pääsääntö. Suostumusta ei tarvitsisi pyytää, jos tallentaminen tai pääsy on tarpeen viestin välittämiseksi tai käyttäjän pyytämän palvelun toteuttamiseksi. Lisäksi sallittua olisi yleisömittaus omaan tarkoitukseen ja palvelun turvallisuuden ylläpitämiseksi tai palauttamiseksi.
 - Luodaan standardit keskitettyyn suostumuksen hallintaan: verkkosivujen tulisi kunnioittaa käyttäjien asettamia suostumusasetuksia.
 - Poikkeuksena mediapalvelut, joiden mediapalveluja tarjotessaan ei olisi keskitettyä suostumusta noudatettava.
 - EPD 4 artikla Käsittelyn turvallisuus poistettaisiin.



Ehdotus keskittää poikkeamaraportointia ENISA:n alaisuuteen

NIS 2 -direktiivi (EU) 2022/2555 (Kyberturvallisuuslaki)

GDPR (EU) 2016/679

DORA (EU) 2022/2554

eIDAS (EU) 910/2014

CER –direktiivi (EU) 2022/2557 (Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta)

Poikkeamaraportointi: komission muutosehdotus

- Komission tavoitteena on uudistaa eri säädöksiin (NIS 2, GDPR, DORA, eIDAS, CER) perustuvia poikkeamaraportointivelvoitteita.
- Ehdotus:
 - Luodaan *EU-tason keskitetty ilmoituskanava* poikkeamille (Single-Entry Point for Incident Reporting) eri EU-säädösten ilmoitusvelvoitteiden täyttämistä varten.
 - Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (ENISA) kehittää ja ylläpitää kanavaa, mutta ei pääsyä ilmoitusten sisältöön.
 - Ilmoituskanavasta säädettäisiin NIS 2 -direktiiviin lisättävissä 23 a ja 23 b artikloissa, joihin muissa keskeisissä säädöksissä olisi viittaus.
 - Velvoitteet keskitetyn EU-ilmoituskanavan käyttöön säädettäisiin erikseen toimialakohtaisesti.
 - ENISA pilotoisi kanavaa 18 kk kuluttua säädöksen voimaantulosta: tämän perusteella komissio arvioisi ilmoituskanavaa.
 - Jos kanava täyttäisi tarvittavat vaatimukset (toimivuus, luotettavuus, eheys ja luottamuksellisuus), komissio julkaisisi ilmoituksen EUVL:ssä ja ENISA voisi vastaanottaa ilmoituksia kanavan kautta.
 - Jos ei, ENISA:n tulisi tehdä korjaavat toimenpiteet vaatimusten täyttämiseksi.
 - Ilmoituskanavan käyttö olisi pakottavaa – jatkossa ilmoitusvelvollisuuksia ei voisi täyttää muulla tavoin, kuin keskitetyn EU-ilmoituskanavan kautta viranomaiselle raportoimalla.



Kohdennetut muutokset tekoälysäätelyyn

Tekoälyasetus (EU) 2024/1689

Tekoäly: komission muutosehdotus

- Suuririskisten tekoälyjärjestelmien veloitteiden soveltamisen aikataulua lykätään ja se liitetään täydentävien yhdenmukaistettujen standardien ja ohjeistuksen saatavuuteen.
- Tiettyjä pk-yrityksille suunnattuja lievennyksiä laajennetaan pieniin midcap-yrityksiin.
- EU:n tekoälytoimiston toimivaltaa laajennetaan suureen osaan tekoälyjärjestelmistä, jotka rakentuvat yleiskäyttöisten AI-mallien varaan tai jotka ovat (osa) digipalvelusäädöksessä tarkoitettuja erittäin suuria verkkoalustoja tai erittäin suuria verkossa toimivia hakukoneita.
- EU-tason sääntelyhiekkalaatikko perustetaan vuoteen 2028 mennessä tosielämän testauksen ja yleiskäyttöisten tekoälyjärjestelmien käyttöönoton tukemiseksi.
- Tekoälylukutaito siirtyy veloitteena yrityksiltä komissiolle ja jäsenvaltioille.
- Suuririskisten AI-järjestelmien tarjoajien lisäksi myös käyttöönottajat voivat käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä vääristymien havaitsemiseksi ja korjaamiseksi tietyin ehdoin.
- Poistetaan suuririskisten tekoälyjärjestelmien osalta velvollisuus rekisteröityä suuririskiseksi tekoälyjärjestelmäksi, jos niitä käytetään esimerkiksi vain valmisteleviin tehtäviin.
- Jäsenvaltioiden tulee mahdollistaa arviointilaitoksille yksi hakemus ja käsittelyprosessi.



Valtioneuvoston ensihuomiot

Oikeusministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Valtionvarainministeriö

Oikeusministeriö

- Ehdotettujen muutosten taustalla keskustelu EU:n tietosuojasääntelyn tulevaisuudesta erityisesti EU:n kilpailukyvn näkökulmasta
- Suomi on pitänyt tärkeänä vahvan ja yhtenäisen tietosuojan tason varmistamista, mutta ollut valmis mahdollisille kohdennetuille muutoksille.
 - Suomi on tältä osin tukenut
 - mm. tietosuoja-asetusta täydentävää asetusta tietosuojaviranomaisten välisestä yhteistyömenettelystä rajat ylittävissä tilanteissa sekä
 - Omnibus IV -ehdotusta pk-yritysten ja muiden pienempien toimijoiden hallinnollisen taakan keventämiseksi.
 - sekä toivonut selvennystä liittyen
 - anonymisointiin/pseudonymisointiin ja
 - tieteelliseen tutkimukseen.
- Digiomnibus-ehdotukseen lähtökohtaisesti myönteinen suhtautuminen, mutta jatkovalmistelussa tulee varmistaa, ettei suojan taso tosiasiallisesti heikenny ja että ehdotettava sääntely on selkeää.

Työ- ja elinkeinoministeriö

- Positiivinen suhtautuminen sääntelyn yksinkertaistamiseen ja hallinnollisen taakan vähentämiseen innovaatioiden ja kasvun mahdollistamiseksi, myös **tekoälyasetuksen** osalta. Toisaalta ehdotusten analysointi kesken ja halutaan ennakoitava toimintaympäristö; toisaalta ehdotukset eivät merkittävästi muuttaisi EU:n sääntely-ympäristön asemaa globaalista kilpailukykykynäkökulmasta.
- Verkkoalustojen ja yrityskäyttäjien välisiä sopimussuhteita koskevan **P2B-asetuksen** (EU) 2019/1150 kumoamisessa siirtymäaika v. 2032 saakka joissakin artikloissa. Osin vastaavaa sääntelyä DSA:ssa ja DMA:ssa, joiden säännöt tulevat korvaamaan.
- **Yhteinen digitaalinen palveluväylä -asetukseen** (*Single Digital Gateway, SDG*) liittyvä muutos on puhtaasti tekninen, jossa jo olemassa oleva sääntely kodifioidaan osaksi asetusta: Asetuksen liitteeseen II ehdotetaan lisättäväksi menettelyt koskien “Registration as a data intermediation services provider” ja “Registration as a data altruism organisation recognised in the Union”. Käytännössä jo nyt voimassa oleva sääntely tuodaan virallisesti osaksi SDG-asetuksen liitettä.

Valtionvarainministeriö

- Julkisen sektorin osalta vaikutukset eivät kummankaan omnibusin osalta alustavan arvion mukaan vaikuta kovin merkittävältä.
- Avoimen datan direktiivin ”asiakirjan” määritelmä tuotaisiin sellaisenaan data-asetukseen ja direktiivin sääntelyä sovellettaisiin jatkossa sekä ”asiakirjoihin” että ”dataan”. Kansallisen soveltamisen kannalta tällä ei näyttäisi olevan kuitenkaan merkitystä.
- Datasääntelyn soveltamisalaa ei laajenneta eikä sääntelyllä luoda uusia tiedonsaantioikeuksia mitä tulee viranomaisten asiakirjoihin ja dataan.
 - Dataunionistrategiassa komissio kuitenkin ennakoii arvokkaiden tietoaaineistojen luettelon laajentamista.
- Ehdotuksen mukaan avoimen datan sääntelyä osana data-asetusta valvoisi datakoordinaattori tai muu kansallisesti valittu viranomainen, siinä missä nykyään avoimen datan direktiivi ei edellytä valvojan viranomaisen määrittämistä.
- Vuoden 2025 jälkeen seuraava avoimen datan raportointi olisi 5 vuotta data-asetuksen muutosten voimaantulon jälkeen. Menettely ei ilmeisesti käytännössä muuttuisi.



Avointa keskustelua

Miten arvioit ehdotusten onnistuvan tavoitteissaan?

Mikä on tervetullutta?

Miltä osin ehdotus kaipaa työstöä?

Lopuksi

- Kiitos kaikista kommentteista ja kysymyksistä! Lisää voi esittää valmistelijoille laittamalla s-postia meeri.toivanen@gov.fi ja pauliina.penttila@gov.fi
- Suomen kantojen valmistelu ja neuvottelut EU:ssa jatkuvat
- Digiomnibus-ehdotuksen palautejakso on auki 20.1.2026 asti [linkki](#)
- Digital Fitness Check –palautejakso on auki 11.3.2026 asti [linkki](#)



LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONS MINISTERIET

Kiitos!